

Moestuin de Haar terug op oude locatie

Simone en Mirjam

Op uitnodiging van Dolf van Baarlen, de secretaris van Stichting Moestuin de Haar brengt de redactie half juli een bezoek aan deze prachtige tuin om elkaar als burens beter te leren kennen. Voor ons is Moestuin de Haar een onbekende plek. Blij verrast door de prachtige locatie en het enthousiasme van het team doen we graag verslag van ons bezoek.

Plek waarbij bezoekers van dichtbij aarde, natuur en voedsel beleven.

Mirjam, één van de tuinders leidt ons samen met Dolf langs tientallen soorten groente, kruiden en bloemen. De tuin bestaat uit negen vakken, met ruime

paden ertussen. Om de vruchtbaarheid van de grond te bevorderen en ziektes te vermijden rouleren de gewassen elk jaar per vak en wordt één vak niet bewerkt, maar wordt in-gezaaid met groenbemesting, het zogenaamde rustvak.

Er wordt op milieuvriendelijke wijze gewerkt wat betekent geen gebruik van kunstmest en bestrijdingsmiddelen, maar gebruik van compost als bemesting en schapenwol tegen de slakken. Geen zware machines, slechts één lichte trekker rijdt er rond. De tuinders zien de grond elk jaar losser worden en zien steeds meer wormen. Een goed teken. Er staan twee kassen en er is sinds kort op initiatief van Mirjam een prachtige pluktuin bij gekomen. Goed voor de biodiversiteit en nuttig voor het aantrekken van insecten.

Op deze historische grond van 1,5 hectare, waarvan nog aanwezig zijn de sloot rondom de tuin, het roodwit geschilderde ijzeren toegangshek en de oorspronkelijke fruitmuur

worden nu zo'n 55 verschillende groenten, 15 soorten kruiden, aardbeien, frambozen, aalbessen en blauwe bessen geteeld.

Geschiedenis Moestuin de Haar, een korte impressie

Aan het einde van de negentiende eeuw tijdens de restauratie van het kasteel werd in opdracht van Etienne baron Van Zuijlen van Nijevelt een park aangelegd. Hierbij hoorde ook een grote moestuin met kassen voor speciale teelt. In de kassen werden bijzondere planten geteeld, zoals orchideeën, anthuriums, varens en zelfs palmen. En er was een waterplantenkas met tropische waterplanten waaronder de Victoria Amazonica.

Gedurende de tijd dat de moestuin heeft bestaan zijn er slechts twee tuinbazen geweest: Lambert Voortman (1898 - 1946) en Steven Schoenmaker (1946 - 1978). Voor de baron en zijn opvolgers waren zij een belangrijke steun. Zo wilde de baron elke dag vers fruit en was hij gek op aardbeien. Regelmatig liet hij deze per vliegtuig opsturen naar Parijs waar hij vaak verbleef. Het overlijden van de baron in 1934 had voor de continuïteit van het verzorgen van de tuinen geen consequenties. Baron Egmond bleef hetzelfde spoor volgen als zijn vader. Na zijn overlijden in 1960 en zoon Thierry eigenaar werd veranderde geleidelijk het beleid. De moestuin moest niet alleen het benodigde opbrengen, maar moest zich ook financieel kunnen bedruipen.

Zo werden verschillende kassen aangewend voor het telen van rozen, die naar de Utrechtse veiling werden gebracht. In 1978 hield tuinman Schoenmaker, 71 jaar oud het werk voor gezien. Zijn vertrek luidde uiteindelijk de opheffing van de tuin en de verhuur aan derden in. Vanaf dit moment ging het bergafwaarts. De verminderde opbrengsten deed de

rentmeester besluiten de tuin af te stoten en alle medewerkers te ontslaan. Op de locatie kwam een paardenmanege. (bron: Ben Kooij, Diny van der Leest-Brand, De grote moestuin en de kassen)

Het team van Moestuin de Haar

Het team van Moestuin de Haar bestaat uit tuinders, vrijwilligers, stagiaires en de Stichting. De tuin is eigendom van Natuurmonumenten. De Stichting faciliteert en is verantwoordelijk voor de benodigde infrastructuur. Zij beheert de gebouwen en het materiaal. De tuinders, Miriam en Simone exploiteren de tuin en worden hierbij ondersteund door stagiaires en vele vrijwilligers. Naast de exploitatie is er ook aandacht voor educatie. Met de Sint Bonifatiuschool in Haarzuilens is een uniek educatieprogramma opgezet, waarbij alle groepen het jaarrond zes keer op de tuin komen om te leren door te doen. En worden er workshops aangeboden aan overige scholen en belangstellenden.

Moestuin de Haar, een Community Supported Agriculture

Groente en fruit vers van het land oogsten, wie wil dat niet? Community Supported Agriculture is een vorm van landbouw waarbij dit mogelijk is; de risico's en de opbrengst van de teelt worden gedeeld door de boer en de deelnemers. Deelnemers kopen vooraf een oogstaandeel en met de opbrengst hiervan koopt de boer plant- en zaadgoed. De tuinders (en/of de stichting) zorgen voor het onderhoud van de tuin. De oogstdeelnemers mogen in ruil hiervoor iedere week komen oogsten. Aan het begin van het jaar wordt een teeltplan opgesteld, waarin wordt aangegeven wanneer wat gezaaid en geplant gaat worden en wanneer het kan worden geoogst. Oogstdeelnemers mogen hierin meedenken door hun wensen aan te geven en wat ze eventueel gemist hebben het afgelopen jaar.

In 2018, het jaar dat de paardenwei weer teruggebracht werd naar tuin is de belangstelling naar deelneming voor het eerst gepeild en in 2020 is men voorzichtig gestart met 70 leden. Dit verliep zeer succesvol en inmiddels telt de community 220 oogstdeelnemers en is er een kleine wachtlijst.

De moestuin financieel steunen?

Door middel van fondsen, donaties en giften is het mogelijk geworden de historische tuin weer in te richten op de oorspronkelijke locatie. Het project is nog niet klaar en er zijn nog vele wensen. Zo is nog een klein deel van de oorspronkelijke tuin weiland. Bijdragen zijn dan ook van harte welkom en dit kan op een aantal manieren, zowel privé als zakelijk. Door éénmalig in een kalenderjaar een bijdrage van minimaal € 50,- word je al vriend en voor minimaal € 750,- per jaar kun je partner worden. De stichting gaat voor maximaal zeven partners, het is dus best exclusief als je partner bent van Moestuin de Haar.

Voor zowel vrienden als partners wordt er elk jaar een speciale Vrienden- en partnermiddag georganiseerd.

Voor partners is het mogelijk specifieke rondleidingen te organiseren. Vermeldenswaard is dat De Stichting Moestuin de Haar een ANBI-stichting is, wat betekent dat particuliere giften/donaties onder voorwaarden fiscaal aftrekbaar zijn. Interesse, mail dan naar stichting@moestuindehaar.nl 🌱

Openingstijden

De tuin is tot eind november te bezoeken op:
Woensdag van 10:00 – 16:00
Zaterdag van 10:00 – 14:00
Vanaf december gaat de tuin in winterrust.

Bezoekersadres

Tegenover Emmaus
Eikstraat 14, Haarzuilens
Auto (gratis) parkeren achter restaurant Toetje,
Brinkstraat 3, Haarzuilens
(Fiets parkeren op de tuin)